

Ένας πραγματικά σπάνιος πνευματικός άνθρωπος της εποχής μας, μία μεγάλη ελληνίστρια, η Jacqueline de Romilly, έφυγε πλήρης ημερών έχοντας αφήσει πίσω της ένα πολύ σημαντικό έργο ? φάρο για τις σύγχρονες αλλοτριωμένες κοινωνίες. Η Jacqueline de Romilly ερμήνευσε και φωτίσε πλευρές του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού, όχι με ένα θεωρητικό και αφηρημένο τρόπο, αποκομμένο από την σύγχρονη πραγματικότητα, αλλά με έναν τρόπο που συνδέει την αρχαία Ελλάδα, τα επιτεύγματα της, τις ιδέες της, τα λάθη και τις αξίες της με τον σύγχρονο κόσμο. Η ελευθερία, η δημοκρατία, η παιδεία, το ήθος, τα πάθη, ο ίδιος ο άνθρωπος είναι το επίκεντρο του έργου της.

Για την ελευθερία

«Η ιδέα της ελευθερίας μας έρχεται από την Ελλάδα...Δεν μπορούμε να μιλήσουμε για ελευθερία αν δεν μιλήσουμε για την Ελλάδα» λέει η Romilly. «Το να είσαι ελεύθερος ως πολίτης σημαίνει πως ανήκεις σε μία Πολιτεία ελεύθερη, δηλαδή ανεξάρτητη...Η πολιτεία είναι το σύνολο των πολιτών, που συμμετέχουν στα κοινά, που αισθάνονται πως ανήκουν σε μία συλλογική οντότητα. Τα κείμενα σπάνια αναφέρονται στις πόλεις «Αθήνα», «Σπάρτη». Αναφέρονται στους «Αθηναίους», στους «Σπαρτιάτες». Το Κράτος είναι αυτοί...Οι ελευθερίες μας και η εθνική μας ανεξαρτησία συνδέονται. Όποιος έχει ζήσει έναν πόλεμο καταλαβαίνει πως η απώλεια της εθνικής κυριαρχίας οδηγεί στην απώλεια των ελευθεριών, τόσο των κερκτημένων, όσο και των αυτονόητων.»

«Το εύρος των μοντέρνων Κρατών δεν επιτρέπει πια αυτό το αίσθημα του ανήκειν. Σπάνια ακούς πολίτες αναφερόμενους στην διαχείριση του Κράτους να λένε «εμείς». Αυτοί που διαχειρίζονται έγιναν «αυτοί». Νιώθουμε τόσο απόμακροι από αυτούς, που συνήθως διαμαρτυρόμαστε στο όνομα της ελευθερίας εναντίον τους....ενώ οι αρχαίοι Έλληνες της κλασσικής περιόδου δεν διεκδίκησαν ποτέ την ελευθερία τους σε σχέση με την Πολιτεία, αλλά χάρη στην Πολιτεία...δεν σκέφτηκαν να απαιτήσουν από αυτήν, αλλά να πάρουν πρωτοβουλίες, όχι διεκδικώντας ένα στάτους, αλλά επιλέγοντας έναν τρόπο

Συντάχθηκε απο τον/την Μάνος Στεφανάκης
Τρίτη, 21 Δεκέμβριος 2010 07:16

συμπεριφοράς...Εκεί που ο μοντέρνος κόσμος μιλάει για δικαιώματα, οι Έλληνες μιλούσαν για καθήκον. Οι αρετές και οι αξίες συνδέονται με την ελευθερία. Η ελευθερία έχει την ομορφιά της, έχει επίσης και τις απαιτήσεις της και τις προϋποθέσεις της». (1)

Για την δημοκρατία

«Αυτό που όρισαν οι Αθηναίοι (ως δημοκρατία) ήταν μία μεγάλη συλλογική προσπάθεια αντίθετη σε έναν μονάρχη ή μία ομάδα προνομιούχων...Η δημοκρατία είναι μια ιδέα τόσο ηθική όσο και πολιτική. Η δημοκρατία δεν είναι τέλεια ούτε εύκολη. Είναι πάντα υπό δημιουργία και υπό τελειοποίηση, αλλά είναι ένα όμορφο έργο να συμβάλλεις σε αυτή... Η απόλυτη ευτυχία ήταν να είσαι πολίτης, ήταν η συμμετοχή στην ζωή και στην διακυβέρνηση της πολιτείας που όλοι προσδοκούσαν, χωρίς να σκέφτονται να διεκδικήσουν μία ελευθερία, η οποία δεν θα αφορούσε παρά μόνο τα άτομα.» (2)

Μα γιατί τα Ελληνικά;

Όταν της κάνουν την ερώτηση «Pourquoi le grec?» («γιατί τα Ελληνικά;») βρίσκει μία πληθώρα λόγων για να υπερασπίσει την γλώσσα μας, τον πολιτισμό μας, την Ελλάδα και να παλέψει όσο λίγοι για την διάδοση των ανθρωπιστικών αξιών που πηγάζουν από την Αθήνα του 5ου αιώνα π.Χ.

«Τα ελληνικά είναι ο τύπος εκείνος της εκπαίδευσης, που φαίνεται πρακτικά άχρηστος, αλλά που η αξία του για την καλλιέργεια του πνεύματος είναι μεγάλη. Η μεγάλη χρησιμότητα των αρχαίων γλωσσών (ελληνικά και λατινικά)πηγάζει από όλα όσα αυτές επιφέρουν στην καλλιέργεια του πνεύματος.»

«Τα ελληνικά και τα λατινικά είναι θαυμάσια εργαλεία καλλιέργειας και παιδείας. Ως καλλιέργεια και παιδεία ορίζουμε την σταδιακή πρόοδο, από πνευματικής και ηθικής άποψης, ενός ανθρώπου διά μέσου των γνώσεων και των κειμένων που ανακαλύπτει»

«Μαθαίνοντας να αναγνωρίζεις αυτά (την λειτουργία της αρχαίας γλώσσας) και να τα μαθαίνεις στην τάξη, όταν είσαι νέος, αναπτύσσεις στο έπακρο τις ικανότητες της ανάλυσης και της αυτοσυγκέντρωσης...αυτό εκπαιδεύει το πνεύμα και το προετοιμάζει να δεχτεί με ευκολία και ταχύτητα άλλες γνώσεις.» (σ.42)

«Η ομορφιά. Όλοι γνωρίζουν από φωτογραφίες ή από την εμπειρία το φως και την μεγαλοπρέπεια των ελληνικών τοπίων. Ε λοιπόν αυτό το φως και αυτή η μεγαλοπρέπεια βρίσκονται στην ελληνική λογοτεχνία.» (1)

Κλείνω με κάποια λόγια της που αισθάνομαι πως αφορούν πρωτίστως εμάς τους εκπαιδευτικούς.

«Πρέπει στην εκπαίδευση, στην πληροφόρηση, τα λόγια αυτών που ακούγονται να να επιφέρουν μία παιδεία, μία επαγρύπνηση, μία αδιάκοπη προσπάθεια για το καλύτερο.»

«Δεν διδάσκετε μόνο αυτό που γνωρίζετε, διδάσκετε και αυτό που είστε».

1. De Romilly, Jacqueline et Grandazzi Alexandre (2003). Une certaine idée de la Gr ce. Paris :  ditions de Fallois.

2. De Romilly, Jacqueline (1989). La Grèce antique ? la découverte de la liberté. Paris :  ditions de Fallois.